

6. Matveeva, N.A. (2006), "Institution of marriage in the family law of Russia, Ukraine and Belarus", Thesis abstract for Cand. Sc. (Jurisprudence), 12.00.03, Russian State Social University, Moscow, Russia.
7. Bykova, O.Yu. (2005), "Marriage and divorce under the law of Ukraine ", Thesis abstract for Cand. Sc. (Jurisprudence), 12.00.03, Institute state and right is the name of V.M. Koreckiy of the National academy of sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
8. Hopanchuk, V.S. (2002), *Simeyne pravo Ukrayiny : pidruchnyk* [Family law of Ukraine : textbook], Istyna, Kyiv, Ukraine.
9. Kharitonov, E.O. (2008), *Simeyne pravo Ukrayiny : navchalnyi posibnyk* [Family law of Ukraine : textbook], Istyna, Kyiv, Ukraine.
10. Baranova, L.M., Borisova, V.I., Zhylinkova, I.V. et al. (2012), *Simeyne pravo Ukrayiny : pidruchnyk* [Family law of Ukraine : textbook], Pravo, Kharkiv, Ukraine.
11. Cherneha, V.M. (2015), "Moral and legal principles in family law of Ukraine ", Thesis abstract for Cand. Sc. (Jurisprudence), 12.00.03, Kyiv, Ukraine.
12. Antokolskaya, M.V. (2002), *Semeynoe pravo : uchebnik* [Family law : textbook], Yurist, Moscow, Russia.

УДК 347.124: 347.135.224

ФОРМА ПРАВОЧИНУ ЩОДО НАБУТТЯ ТА ПРИПИНЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ ЯК УМОВА ЙОГО ДІЙСНОСТІ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ

Бутрин-Бока Н.С., к.ю.н., викладач

*Тернопільський національний економічний університет,
вул. Микулинецька, 46а, м. Тернопіль, Україна
butrin-n@mail.ru*

У статті досліджено форми укладення правочинів щодо набуття та припинення корпоративних прав, а також окреслено наукові позиції із цього приводу. Визначено найбільш поширену форму укладення таких правочинів – нотаріально посвідчену. Зроблено висновок, що нотаріально посвідчена форма правочинів щодо набуття та припинення корпоративних прав є найбільш ефективною в боротьбі з підделкою документів і зловживаннями корпоративним правом.

Ключові слова: корпоративні права, правочин, форма правочину, форма договору, розпорядження корпоративними правами, учасник корпоративних правовідносин, сторони договору, акціонерні товариства, усна форма, письмова форма, нотаріально посвідчена форма.

ФОРМА ПРАВОВОЙ СДЕЛКИ ОТНОСИТЕЛЬНО ПРИОБРЕТЕНИЯ И ПРЕКРАЩЕНИЯ КОРПОРАТИВНЫХ ПРАВ КАК УСЛОВИЕ ЕГО ДЕЙСТВИТЕЛЬНОСТИ: ПРОБЛЕМНЫЕ АСПЕКТЫ

Бутрин-Бока Н.С.

*Тернопольский национальный экономический университет, ул. Микулинецкая, 46а, г. Тернополь, Украина
butrin-n@mail.ru*

В статье исследованы формы заключения правовых сделок относительно приобретения и прекращения корпоративных прав, а также очерчены научные позиции по этому поводу. Определена наиболее распространенная форма заключения таких правовых сделок – нотариально удостоверенная. Сделан вывод, что нотариально удостоверенная форма правовых сделок относительно приобретения и прекращения корпоративных прав является наиболее эффективной в борьбе с подделкой документов и злоупотреблениями корпоративным правом.

Ключевые слова: корпоративные права, правовая сделка, форма правовой сделки, форма договора, распоряжение корпоративными правами, участник корпоративных правоотношений, стороны договора, акционерные общества, устная форма, письменная форма, нотариально удостоверенная форма.

THE FORM OF LEGAL TRANSACTION IN RELATION TO ACQUISITION AND STOPPING OF CORPORATE LAWS AS CONDITION OF HIS REALITY: THE PROBLEM ASPECTS

Bytrun-Boka N.S.

*Ternopil national economic university, str. Mukylunetska, 46a, Ternopil, Ukraine
butrin-n@mail.ru*

Transactions are one of the most common grounds for acquisition and termination of corporate rights. Unfortunately, the current legislation of Ukraine cannot systematically regulate this kind of public relations as corporate.

A lot of discussion questions about the transactions on acquisition and termination of corporate appears among scholars and practitioners. Questions regarding the form of making transactions are also one of the most urgent.

As in the current legislation of Ukraine there is still no single form of making certain transactions on the acquisition and termination of corporate rights, in practice often appears offenses relating forgery and abuse of law. That is why it is necessary to establish a single “rules of form”.

The Civil Code of Ukraine establishes the following forms of making powers as verbal, written and notarized. However, as for transactions regarding acquisition and termination of corporate rights we can only talk about writing and notarized and only in some cases – verbal.

Watching a series of numerous violations of making powers in legal practice it is necessary to apply a notarized form as it is reliable tool for protecting the rights of participants of corporate relations. However it is important to take account of the specific subject of the transaction – corporate law, namely:

- the establishment of an alienation procedure of corporate rights involves not only protecting the rights of the parties of the transaction (such as a contract buying a car or other things), but also considering the interests of other participants of corporate relations. This is the compliance pre-emptive right of purchase and sale of rights to mandatory redemption of shares and so on. In the case of invalidity of the transaction on alienation corporate rights will depend on the will of one or both parties, this will hurt the interests of the abovementioned persons (which use preferential right, etc.);
- the number of persons that may initiate invalidity of the transaction increases. Accordingly, this will not contribute normal turnover of corporate civil rights, as the risk to put in doubt validity of the transaction rises.

Thus specificity of corporate relations requires new rules for more sustainable dynamics contracts. With this consider that transaction on alienation corporate rights, which are not complied with forms, should be considered insignificant. For conclusion of contracts it is necessary to apply a notarized form. The same form in our opinion may be the most effective in the fight against offenses.

Key words: corporate laws, legal transaction, form of legal transaction, form of agreement, disposing of corporate laws, participant of corporate legal relationships, side of agreement, joint-stock companies, verbal form, writing form, notarial form.

Корпоративне законодавство України перебуває на складному етапі свого розвитку, що пов’язується із соціально-економічним становищем нашої держави. На сьогодні, на жаль, не існує єдиного застосування норм, що регулюють такий складний сектор суспільних правовідносин, як корпоративні.

Питання форми укладення правочинів залишається актуальним, оскільки немає єдиної позиції серед науковців і практиків щодо того, яким чином захистити учасників правочину від підробки документів, певних зловживань корпоративним правом. А тому ця проблема потребує вирішення.

Теоретичну основу дослідження становлять праці В.А. Васильєвої, О.М. Вінник, Н.С. Глузь, В.І. Добровольського, Ю.О. Заїки, В.М. Кравчука, А.В. Зеліско, І.Б. Саракун, І.В. Спасибо-Фатєєвої, О.С. Швиденка, В.С. Щербини, С.С. Кравченко, Н.С. Кузнєцової, М.В. Оприско та інших відомих учених-правників.

Метою статті є окреслення форми укладення правочинів як однієї з умов їх дійсності, з’ясування певних проблемних аспектів, що виникають на практиці щодо укладення договорів, а також визначення найбільш оптимального варіанта форми укладення правочинів, який міг би запобігти вчиненню правопорушень і зловживанню корпоративним правом.

Щодо форми правочинів, стороною яких є юридична особа, законодавець висуває більш суворі вимоги порівняно з тими договорами, сторонами в яких визначено фізичних осіб. Наприклад, згідно із ч.1 ст.639 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ) договір може бути укладено в будь-якій формі, якщо вимоги щодо форми договору не встановлено законом.

Корпоративне законодавство України не передбачає окремі норми, які визначали б особливості правочинів щодо набуття й припинення корпоративних прав (зокрема, щодо їхньої форми).

Відповідно до цього необхідно керуватись нормами, якими закріплюються загальні вимоги щодо досліджуваних видів договорів.

У формах договору про відчуження акцій, згідно з п.4 ст.2 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», якщо інше не встановлено законом або одна зі сторін договору не вимагає іншого, правочини щодо цінних паперів, які вчиняються поза фондовою біржею, не потребують нотаріального посвідчення. Винятком можна вважати положення, передбачене ч.2 ст.27 Закону України «Про приватизацію державного майна», відповідно до якого договори про подальше відчуження майна (акцій), обтяжених передбаченими в цій нормі зобов'язаннями, підлягають нотаріальному посвідченню, а у випадках, передбачених законодавством, – державній реєстрації [1]. Договір купівлі-продажу акцій на конкурсі також підлягає обов'язковому нотаріальному посвідченню (п.9.1 Положення про порядок проведення конкурсів з продажу пакетів акцій акціонерних товариств) [2].

Щодо можливості укладати правочин для розпорядження корпоративними правами в усній формі в Постанові Вищого господарського суду України від 4 грудня 2008 р. зазначено, що така цивільно-правова підстава для відчуження корпоративних прав, як усна угода (правочин в усній формі), не відповідає вимогам законодавства, встановленим для цього виду правочинів. У ст.ст.206 і 208 ЦКУ містяться вимоги, що правочини фізичних осіб між собою на суму, яка перевищує в 20 і більше разів розмір неоподаткованого мінімуму доходів громадян, необхідно учинити в письмовій формі. Відповідно, якщо частку в статутному фонді товариства в розмірі 25% було оцінено в 3 500 грн, то таке відчуження мало бути оформлене у вигляді правочину в письмовій формі [3].

Водночас окремими законодавчими актами передбачаються певні додаткові вимоги. Зокрема, у ч.3 ст.29 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» зазначено, що в разі внесення змін до установчих документів, які пов'язані зі зміною складу засновників (учасників) юридичної особи, крім документів, передбачених ч.1 ст.29 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців», додатково подається примірник оригіналу (ксерокопія, нотаріально засвідчена копія) одного з таких документів: заяви, договору, іншого документа про перехід чи передачу частки учасника в статутному капіталі товариства. Варто зауважити, що вимоги, викладені в цій нормі, було лібералізовано Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедури започаткування підприємництва» від 21 квітня 2011 р. № 3263-VI. За попередньою редакцією Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» вимагалися винятково чи нотаріально посвідчена копія документа про перехід частки учасника в статутному капіталі товариства або нотаріально посвідчений документ про передання права засновника (учасника) іншій особі. При цьому документом, відповідно до Листа Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва «Про документ про передачу права засновника (учасника) товариства іншій особі» від 31 березня 2005 р. № 2272, вважаються договір купівлі-продажу, міни, дарування або заява учасника про відступлення своєї частки на користь іншої особи.

Аналогічна позиція відстоюється в судовій практиці. Вищий господарський суд України в справі № 4/2656-13/421 зазначив, що чинним законодавством України не передбачається нотаріальне посвідчення договору купівлі-продажу частки в статутному фонді товариства з обмеженою відповідальністю [4].

Якщо проаналізувати зарубіжну практику нормативного закріплення вимог щодо форми договору, то, наприклад, за законодавством Німеччини, Болгарії правочини, якими обумовлюється набуття й припинення корпоративних прав у товариства з обмеженою відповідальністю, підлягають нотаріальному посвідченню. У Росії така імперативна норма відсутня, хоча й допускається передбачення ускладненої форми договору в статуті [5].

Цивільне законодавство України не містить спеціальну норму щодо форми договору про відчуження частки в статутному капіталі товариства. Проаналізувавши положення ст. 208 ЦКУ, можемо зробити висновок, що такий договір має укладатись у письмовій формі. Причина полягає навіть не в тому, що частка, як правило, відчужується за ціною, що перевищує 20 неоподаткованих мінімумів, а в тому, що договори щодо відчуження й набуття корпоративних прав (дарування, міна, заповіт) ніколи не виконуються в момент свого укладення. Після укладення таких договорів завжди проводиться державна реєстрація зміни складу учасників в органах юстиції або відбуваються відповідні зміни в реєстрі акціонерів.

Думки вчених щодо форми договору відчуження корпоративних прав у товариства з обмеженою відповідальністю й товариства з додатковою відповідальністю розходяться. З огляду на важливе значення корпоративних правовідносин та з метою запобігання порушенням прав учасників товариств деякі науковці вважають, що варто встановити обов'язкову нотаріальну форму такого договору [6]. Корпоративні права – складний об'єкт цивільних прав, тому договори, предметом яких вони є, необхідно укладати винятково в письмовій формі з нотаріальним посвідченням. У них також варто обумовлювати момент виникнення корпоративних прав з урахуванням специфіки їхнього набуття [7, с. 15].

Зрозумілою є позиція вчених, які виходять з особливої природи корпоративних прав та намагаються максимально убезпечити учасників корпоративних правовідносин від зловживань і неправомірних дій інших осіб.

Насправді нотаріальна форма передбачає захист учасників від підробок документів щодо прав на частку в статутному капіталі, оскільки одним з інструментів роботи рейдерів є підробка документів, які посвідчують корпоративні права. Першими їхніми кроками є договори відчуження частки в статутному капіталі, реєстрація змін до статуту про перехід права власності на свою (підставну) особу.

Натомість О.С. Швиденко зазначає, що відсутність паперового документа, який свідчив би про перехід права власності на нього від однієї особи до іншої, а також особливий порядок реєстрації переходу права власності на акції в реєстраторів і зберігачів обумовлюють необхідність суворого дотримання письмової форми договорів та скасування можливості укладення таких договорів в усній формі [8, с. 38].

Варто погодитись із вагомістю аргументів наведених учених, оскільки нотаріальна форма правочину щодо набуття й відчуження корпоративних прав передбачає захист учасників від підробок документів щодо переходу прав на частку в статутному капіталі. Зауважимо, що одним з інструментів у діяльності недобросовісного учасника корпоративних правовідносин є саме підробка документів, які посвідчують корпоративні права.

Водночас, на нашу думку, необхідно зважати також на певні аргументи.

По-перше, як підтверджує практика, жорсткість і складність процедури ведення господарської діяльності (зокрема, наявність печатки юридичної особи, складність реєстрації юридичної особи) не завжди забезпечують бажаний результат. Сучасний зворотний процес лібералізації вимог щодо ведення підприємницької діяльності є прямим доказом цього.

По-друге, часто сторони договору щодо відчуження корпоративних прав намагаються максимально обмежити коло осіб, яким відомі умови правочину. Обов'язкова умова нотаріального посвідчення договору може зашкодити конфіденційності цього договору, оскільки про нього автоматично стає відомо нотаріусу та його помічнику. Крім того, копія договору залишається в його архіві, а отже, про факт вчинення правочину та його умови можуть випадково дізнатися працівники юстиції під час проведення перевірки професійної діяльності нотаріуса. Однак такі випадки трапляються вкрай рідко.

По-третє, корпоративні права не є матеріалізованою річчю. Будь-який договір, що опосередковує набуття й припинення корпоративних прав, є водночас юридичним фактом, підставою для подальших дій: щодо частки в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю (товариства з додатковою відповідальністю) – внесення змін до установчих документів та їхньої відповідної реєстрації; щодо акцій акціонерного товариства – внесення змін до реєстру власників акцій. Ця особливість прямо впливає на форму договорів щодо набуття й припинення корпоративних прав. Наприклад, договір купівлі-продажу, міни, дарування телефону чи будь-якої іншої побутової речі може бути укладено в усній формі шляхом передачі речі, і покупцю й продавцю немає необхідності викладати зміст правочину письмово. Проте корпоративні права неможливо реалізувати без наявності письмового підтвердження укладення правочину. З таких причин ці договори укласти усно неможливо, оскільки в такому разі немає доказу, що укладення договору відбулося, тому форма договору має бути письмовою. З огляду на наведені міркування вважаємо, що варто застосовувати нескладні за формулюванням у письмовому вигляді (викладі) договори для правочинів щодо відчуження корпоративних прав.

Окресливши власну позицію щодо форми договору, проаналізуємо наслідки недотримання форми договору відчуження корпоративних прав. Відповідно до положень Постанови Вищого

господарського суду України від 4 грудня 2008 р. вчинення правочину щодо відчуження корпоративних прав в усній формі не може підтверджувати перехід корпоративних прав, а тому прийняття на загальних зборах засновників товариства рішення про введення до складу засновників цього товариства осіб, які придбали частки на підставі такого усного договору, та внесення змін щодо перерозподілу часток статутного фонду між засновниками товариства було здійснено без дотримання вимог ст.ст.147 і 321 ЦКУ, ст.53 Закону України «Про господарські товариства». У разі недотримання письмової форми правочину щодо відчуження корпоративних прав такий правочин матиме недоліки щодо його форми. Отже, його може бути визнано недійсним за умови, якщо одна зі сторін правочину чи інша зацікавлена особа ініціює позов про визнання його недійсним. Фактично Вищий господарський суд України не розглядає усний договір як підставу для переходу частки, тобто не вважає його основою для виникнення передбачених у договорі прав та обов'язків. Інакше кажучи, Вищий господарський суд України оцінює цей договір як недійсний.

У фаховій літературі висловлюються дещо відмінні від позиції суду думки. Деякі науковці вважають, що такий висновок не ґрунтується на законі [9]. Аргументується ця точка зору тим, що відповідно до ч.1 ст.218 ЦКУ недотримання сторонами письмової форми правочину, встановленої законом, не має наслідком його недійсність, окрім випадків, встановлених законодавством. Заперечення однією зі сторін факту вчинення правочину або оспорювання окремих його частин може доводитись письмовими доказами, засобами аудіо- й відеозапису та іншими доказами. Рішення суду не може ґрунтуватись на показаннях свідків.

Інші дослідники висловлюють думку, що для корпоративних прав необхідно встановити спеціальне правило. Зокрема, О.С. Швиденко пропонує ст.6 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» доповнити таким чином: «Договори, предметом яких є акції, мають бути вчинені в письмовій формі. За недотримання письмової форми такі договори є нікчемними» [8, с. 14]. М.В. Оприско запропонував поширити це положення щодо всіх видів корпоративних прав та на всі види правочинів щодо відчуження корпоративних прав [10, с. 45].

Наприклад, згідно із ч.3 ст.719 ЦКУ договір дарування майнового права укладається в письмовій формі. У разі недотримання письмової форми цей договір є нікчемним. Корпоративні права також за природою мають майнову складову. Відповідно, постає питання про доцільність застосування до цього договору аналогічних наслідків.

Таким чином, щоб визначитись із цією проблемою, необхідно врахувати особливості предмета договору, тобто особливу природу корпоративних прав.

По-перше, встановлення певної процедури відчуження корпоративних прав передбачає не лише захист прав сторін правочину (як, наприклад, у договорі купівлі автомобіля чи іншої речі), а й врахування інтересів інших учасників корпоративних правовідносин. Ідеться про дотримання переважного права купівлі-продажу частки, права на обов'язковий викуп акцій тощо. У разі, якщо недійсність правочину щодо відчуження корпоративних прав залежатиме від волевиявлення однієї чи обох сторін, це зашкодить інтересам зазначених осіб (які користуються переважним правом тощо).

По-друге, збільшується коло осіб, які потенційно можуть ініціювати недійсність правочину. Відповідно, це не сприятиме нормальному цивільному обороту корпоративних прав, оскільки підвищується ризик поставити дійсність правочину під сумнів.

Отже, специфіка корпоративних правовідносин потребує вироблення більш сталих правил щодо динаміки договорів. З огляду на це вважаємо, що правочини щодо відчуження корпоративних прав, у яких не дотримано форми, варто визнавати нікчемними, а для їх укладення необхідно застосовувати нотаріально посвідчену форму. Така ж форма, на нашу думку, може бути найбільш ефективним інструментом захисту прав учасників правочину та засобом запобігання вчиненню певних правопорушень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про практику застосування законодавства у розгляді справ, що виникають з корпоративних відносин : Рекомендації Президії Вищого господарського суду № 04-5/14 від 28.12.2007 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

2. Положення про порядок проведення конкурсів з продажу пакетів акцій акціонерних товариств : Наказ Фонду державного майна № 639 від 10.05.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0940-12>.
3. Справа № К10/200-08 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://corpravo.com/print/374>.
4. Справа № 4/2656-13/421 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://stride.com.ua/stride/men/data/2010_m_2_040_Kravchuk.doc.
5. Об обществах с ограниченной ответственностью : Федеральный Закон Российской Федерации от 08.02.1998 г. // Собрание законодательства Российской Федерации. – 1998. – № 7. – Ст. 785.
6. Кравчук В.М. Форми та істотні умови договору про відчуження частки в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю [Електронний ресурс] / В.М. Кравчук. – Режим доступу : <http://corpravo.com/print/629>.
7. Саракун І.Б. Здійснення корпоративних прав учасниками (засновниками) господарських товариств (цивільно-правовий аспект) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Саракун Ірина Богданівна ; Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва АПН України. – К., 2008. – 214 с.
8. Швиденко О.С. Акція як об'єкт права власності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право, цивільний процес, сімейне право та міжнародне приватне право» / О.С. Швиденко. – К., 2006. – 22 с.
9. Кравчук В.М. Договори про відчуження частки в статутному капіталі господарського товариства / В.М. Кравчук // Юридичний радник. – 2010. – № 2. – С. 32-37.
10. Опрыско М.В. Підстави та правові наслідки визнання недійсними договорів про відчуження корпоративних прав / М.В. Опрыско // Адвокат. – 2010. – № 11 (122). – С. 44-48.

REFERENCES

1. “On the practice of use legislation in cases arising out of corporate relations” : Recommendations of the Presidium of the Supreme Economic Court № 04-5/14 on 28.12.2007, available at : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
2. “Statute on procedure for conducting tenders on sale of shares of joint stock companies” : State Property Fund Order № 639 on 10.05.2012, available at : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0940-12>.
3. “Case № K10/200-08”, available at : <http://corpravo.com/print/374>.
4. “Case № 4/2656-13/421”, available at : http://stride.com.ua/stride/men/data/2010_m_2_040_Kravchuk.doc.
5. “About and limited liability organizations” : Federal Law of the Russian Federation on 08.02.1998, *Sobranie zakonodatelstva Rossiyskoy Federatsii*, 1998, no. 7, art. 785.
6. Kravchuk, V.M. “Forms and essential terms of contract on alienation of share in the the authorized capital of a limited liability company”, available at : <http://corpravo.com/print/629>.
7. Sarakun, I.B. (2008), “Implementation of corporate rights by participants (founders) of economic companies (civil law aspects)”, Thesis abstract for Cand. Sc. (Jurisprudence), 12.00.03, Scientific experimental institute of private right and enterprise of Academy of legal sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
8. Shvydenko, O.S. (2006), “ Action as an object of ownership ”, Thesis abstract for Cand. Sc. (Jurisprudence), 12.00.03, National academy of sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
9. Kravchuk, V.M. (2010), “Contracts for the alienation of share in capital of a business partnership”, *Yurydychnyi radnyk*, no. 2, pp. 32-37.
10. Oprysko, M.V. (2010), “Grounds and legal consequences of invalidating contracts on alienation of corporate rights”, *Advokat*, no. 11 (122), pp. 44-48.